

Leden Vaste Commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Plaats/datum:
Utrecht, 26 mei 2023

Kenmerk:
2023.001/FW/CH

Onderwerp:
Kansengelijkheid funderend onderwijs

Geachte voorzitter en leden van de vaste Kamercommissie OCW,

Op woensdag 7 juni debatteert uw Kamer over kansengelijkheid in het funderend onderwijs. Een belangrijk maatschappelijk vraagstuk waarin politiek en onderwijs samen aan zet zijn om kinderen gelijke kansen te bieden. De kabinetsvisie die minister Wiersma in maart met de Kamer deelde, bevat belangrijke elementen waar we als sector mee aan de slag gaan. Tegelijkertijd zien we graag dat de minister op dit dossier meer ambitie toont. De PO-Raad pleit voor drie wezenlijke veranderingen, zodat alle kinderen ongeacht hun achtergrond zoveel mogelijk dezelfde ontwikkelkansen krijgen.

1. Selecteer leerlingen pas op latere leeftijd

In Nederland worden leerlingen al op jonge leeftijd, rond 11 à 12 jaar, geselecteerd voor een onderwijsniveau in het voortgezet onderwijs. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat dit vroege selectiemoment vooral negatief uitpakt voor leerlingen met een migratieachtergrond en leerlingen uit een minder gunstige sociaaleconomische omgeving. Hetzelfde geldt voor leerlingen geboren tussen oktober en december, de vroege leerling, en leerlingen die langer nodig hebben om tot bloei te komen. Leerlingen die over dezelfde cognitieve capaciteiten beschikken, maar een andere achtergrond hebben, komen hierdoor niet op een niveau dat past bij hun capaciteiten. In lijn met het advies 'Later selecteren, beter differentiëren' van de Onderwijsraad pleit de PO-Raad ervoor om stappen te zetten richting een brede driejarige brugperiode, zodat het selectiemoment wordt uitgesteld en alle leerlingen langer de tijd krijgen om op het best passende niveau te komen.

Eerste stappen hiervoor zijn wat ons betreft heterogene brugklassen en het samenbrengen van alle niveaus onder één dak. Zo stimuleren we uitwisseling tussen de niveaus en wordt tussentijds overstappen gemakkelijker.

2. Realiseer één aanbod voor brede talentontwikkeling

Na de eerste subsidieronde voor het programma 'School en Omgeving' zijn meer dan 100 coalities voortvarend en passend bij de lokale context aan de slag gegaan

met het verrijken van de schooldag van leerlingen. Het betreft mooie initiatieven waarbinnen brede talentontwikkeling centraal staat en de horizon van leerlingen wordt verbreed door het aanbieden van activiteiten waar ze vanuit huis niet altijd mee in aanraking komen.

De PO-Raad pleit voor de realisatie van één aanbod voor brede talentontwikkeling aan alle kinderen van 4 tot 20 jaar. Door alle kinderen recht te geven op twee dagdelen BSO per week (de arbeidseis vervalt dan 2 dagdelen per week), kunnen scholen samen met hun kinderopvangpartner, al hun leerlingen een rijk dagarrangement bieden. Het programma 'School en Omgeving' is dan als separaat programma overbodig.

Op dit moment wordt er gewerkt aan een nieuwe subsidieregeling voor het programma 'School en Omgeving'. Deze regeling bevat weer net andere eisen dan de huidige regeling en wordt complexer. Er komt een resultaatverplichting bij en scholen die niet aan de eerste ronde hebben meegedaan kunnen buiten de boot vallen. We uiten in dit kader nogmaals onze zorgen over de 'subsidieconfetti': een wirwar aan subsidies met verschillende bestedingsvoorschriften en waarbij het niet altijd duidelijk is hoe de subsidies zich tot elkaar verhouden. Wij roepen de Kamer op om in overleg met het veld tot effectievere vormen van financiering te komen.

3. Breng onderwijs en kinderopvang dichter bij elkaar

Het vraagstuk kansengelijkheid begint al op jonge leeftijd, ruim voordat kinderen naar de basisschool gaan. Goede en toegankelijke voorschoolse voorzieningen leveren een onmisbare bijdrage in de strijd tegen kansenongelijkheid. Kinderen leren hier omgaan met andere leeftijdsgenoten en ontwikkelen zich spelenderwijs onder begeleiding van een pedagogisch medewerker. Kinderen die geen toegang hebben tot een vorm van kinderopvang beginnen vaker met een achterstand aan de basisschool. In dit licht vragen wij uw Kamer erop toe te zien dat alles op alles wordt gezet om de kinderopvang in 2027 wel (bijna) gratis te maken.

Op dit moment moeten ouders bovendien werken om toegang te krijgen tot kinderopvang. Wij zien graag dat deze eis volledig losgelaten wordt. Vooruitlopend op deze wens steunen wij met de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMK) het voorstel van Hilde Palland (CDA) om - nadrukkelijk als eerste stap - alle peuters in de leeftijd van 2 tot 4 jaar twee dagen (of vier dagdelen) in de week gratis toegang te geven tot kinderopvang. Natuurlijk op voorwaarde dat dit goed uitvoerbaar is.

Samen met de minister en andere partijen rond het onderwijs blijven wij ons inzetten voor een stelsel waarin alle leerlingen het beste uit zichzelf kunnen halen.

Met vriendelijke groet,

Freddy Weima
Voorzitter PO-Raad